

श्री
राजस्व न्यायाधिकरण काठमाडौं, मुकाम पुलचोक ललितपुर
इजलास

माननीय अध्यक्ष श्री टेकप्रसाद ढुङ्गाना
लेखा सदस्य श्री बासुदेव खनाल

फैसला

२०७९/८० सालको निर्णय नं.४१३

पुनरावेदन नं.०७५-RB-००३९

मुद्दा: मुल्य अभिवृद्धि कर (२०६६।६७)

बारा जिल्ला वीरगंज आदर्शनगर स्थित साविक मारुती नन्दन रोलिङ्ग मिल्स प्रा.लि. हाल परिवर्तित शालीमार स्टील्स प्रा. लि. (स्थायी लेखा नं. ३०००२०५९७) को तर्फबाट अखितयार प्राप्त कम्पनीका संचालक जीवन कुमार अग्रवाल.....१ } पुनरावेदक

विरुद्ध

आन्तरिक राजस्व कार्यालय, सिमरा.....१ } प्रत्यर्थी
आन्तरिक राजस्व विभाग, लाजिम्पाट, काठमाण्डौ.....१ }

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय र अधिकारी

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय:- आन्तरिक राजस्व कार्यालय, सिमरा

शुरु निर्णय गर्ने अधिकारी:- प्रमुख कर प्रशासक श्री कृष्ण प्रसाद पराजुली

शुरु निर्णय मिति:- २०७०।११।१२

प्रशासकीय पुनरावलोकनको निर्णय गर्ने कार्यालय र अधिकारी

निर्णय गर्ने कार्यालय:- आन्तरिक राजस्व विभाग, काठमाण्डौ

निर्णय गर्ने अधिकारी:- महानिर्देशक श्री विष्णुप्रसाद नेपाल

विभागको निर्णय मिति:-२०७५/०२/१०

उपस्थित कानून व्यवसायी

पुनरावेदकका तर्फबाट:- विद्वान अधिवक्ताद्वय श्री रमणकुमार कर्ण र श्री प्रेरणा उप्रेती

प्रत्यर्थी कार्यालयहरूका तर्फबाट:- विद्वान सहायक न्यायाधिवक्ता श्री संगिता थोकर

अवलम्बित नजीर: *

आन्तरिक राजस्व कार्यालय, सिमराबाट मिति २०७०।११।१२ मा भएको अन्तिम कर निर्धारण आदेश र सोही आदेश सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति २०७५/०२/१० मा भएको निर्णय उपर राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ६(१) र मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२ को दफा ३२ बमोजिम करदाताको तर्फबाट परेको प्रस्तुत पुनरावेदन यसै न्यायाधिकरणको क्षेत्राधिकार भित्रको हुँदा प्रस्तुत मुद्दाको संक्षिप्त तथ्य एवं यस न्यायाधिकरणको ठहर यसप्रकार रहेको छः-

तथ्य खण्ड

१. करदाता साविक मारुती नन्दन रोलिङ्ग मिल्स प्रा.लि. हाल परिवर्तित शालीमार स्टील्स प्रा. लि. ले आ.व. २०६६/०६७ को मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन २०५२ को दफा २० तथा मूल्य अभिवृद्धि कर नियमावली २०५३ को नियम २९(१) र २९(२) बमोजिम कर,जरिवाना, थप दस्तुर, ब्याज समेत जम्मा रु.३५,८८,०२८।- को प्रारम्भिक कर निर्धारण आदेश मिति २०७०।१०।२२ मा जारी भएको।
२. प्रारम्भिक कर निर्धारण आदेश बमोजिम मूल्य अभिवृद्धि कर तिर्नु नपर्ने कारण भए १५ दिन भित्र ठोस प्रमाण पेश गर्न जारी भएको सूचना करदाताले मिति २०७०।१०।२४ मा बुझीलिइ सोको जवाफ मिति २०७०।११।०८ गते लिखित जवाफ पेश भएको।
३. मूल्य अभिवृद्धि कर रकम रु.३५,७३,४५८।- अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२ को दफा १९ बमोजिम लाग्ने थप दस्तुर र सोही ऐनको दफा २६ बमोजिम लाग्ने व्याज तथा दफा २९(१क) बमोजिम २५ प्रतिशत जरिवाना समेत को गणना गरि मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२ को दफा २९(३) बमोजिम अन्तिम कर निर्धारण आदेश जारी गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व कार्यालय सिमराबाट मिति २०७०/११/१२ मा भएको निर्णय।
४. आन्तरिक राजस्व कार्यालय, सिमराले मिति २०७०/११/१२ मा जारी गरेको आ.व. २०६६/०६७ को मूल्य अभिवृद्धि कर तर्फको अन्तिम कर निर्धारण आदेशमा चित्त नबुझी करदाता साविक मारुती नन्दन रोलिङ्ग मिल्स प्रा.लि. हाल परिवर्तित शालीमार स्टील्स प्रा. लि. ले प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि मिति २०७१/०१/१९ मा आन्तरिक राजस्व विभागमा पेश गरेको निवेदन।
५. निवेदकले विभागको च.नं. २१४, मिति २०६८।०९।१९ को परिपत्रलाई वेवास्ता गरी नियमानुसार पाउने भन्दा बढी जर्ति दावी गरी घटी उत्पादन देखाएको हदसम्मको परिमाण निर्णय कानून सम्मत रहेको देखिँदा निवेदकको जिकिर नपुग्ने ठहर्छ । उत्पादन भएको र बिक्री भएको मानी सो बिक्रीमा मू.अ.कर निर्धारण गर्ने कार्यालयको निर्णय कानूनसम्मत रहेको देखिँदा निवेदकको जिकिर नपुग्ने ठहर्छ। अन्तःशुल्क ऐन, २०५८ (सं.स.) ले नै उक्त वस्तुको बिक्री/निष्काशनमा अन्तः शुल्क असुल गर्नुपर्ने व्यवस्था गरिसकेको अवस्थामा कुनै पत्रबाट व्याख्या भएको/नभएको तथा कुनै मिति

भन्दा अगाडि वा पछाडि भन्ने व्यहोराले कानूनको कार्यान्वयनमा कुनै प्रतिकूल असर नपर्ने देखिन्छ। जस अनुसार निवेदकले उक्त उत्पादनको बिक्री/निष्काशनमा अन्तः शुल्क असुल गर्नुपर्ने तथा एवं रीतले अन्तः शुल्क सहितको मूल्यमा मूल्य अभिवृद्धि कर समेत असुल गर्नुपर्नेमा सो गरेको नदेखिएको हुँदा मू.अ.कर ऐन, २०५२ को दफा २० बमोजिम कार्यालयबाट गरिएको मू.अ.कर निर्धारणलाई अन्यथा भन्न सक्ने देखिँदैन। कुनै पनि कारोबारमा दुईपक्ष संलग्न हुने हुँदा उक्त कारोबारमा संलग्न दुवैपक्षको लेखा तथा तथ्यांक विश्लेषण गरेर मात्र वास्तविक कारोबार यकिन गर्नु न्यायसंगत हुन्छ तर कार्यालयबाट सो सम्बन्धमा ओम श्री आधुनिक निर्माण सामाग्री सप्लायर्स प्रा. लि. र तुलसी आईरन स्टोर्सको खरिद तथ्यांक भिडान नगरी केवल निवेदकको बिक्री तथ्यांकलाई मात्र आधार मानी कर निर्धारण भएको देखिन्छ। तसर्थ सो सम्बन्धमा दुवैपक्षको कारोबार छानविन, विश्लेषण एवं भिडान गरी कार्यालयबाट पुनः कर निर्धारण हुनुपर्ने ठहर्छ भन्ने आन्तरिक राजस्व विभागबाट मिति २०७५/०२/१० मा भएको निर्णय।

६. पुनरावेदक कम्पनीले उत्पादन गरी बिक्री वितरण गरेको वास्तविक उत्पादनलाई मान्यता नदिई कम्पनीले घटी उत्पादन गरेको भनी उक्त कथित घटी उत्पादनलाई बिक्री कायम गरी सोमा मुल्य अभिवृद्धि कर, थप दस्तुर र ब्याज समेत गणना गरी आन्तरिक राजस्व कार्यालय, सिमराबाट भएको अन्तिम कर निर्धारणको आदेश र सो आदेश सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागबाट भएको निर्णय समेत सर्वोच्च अदालतबाट देवानी पुनरावलोकन नं. २०६४-FN-०००२, नि.नं. ८२१४ ने.का.प. २०६६, पौष पृष्ठ १४०९ मा प्रतिपादित सिद्धान्त समेतको आधारबाट त्रुटीपूर्ण हुँदा सो निर्णय समेत बदर गरी पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको करदाता साविक मारुती नन्दन रोलिङ्ग मिल्स प्रा.लि. हाल परिवर्तित शालीमार स्टील्स प्रा. लि. को तर्फबाट यस न्यायाधिकरणमा मिति २०७५/०५/१० मा दर्ता भएको पुनरावेदन पत्र।
७. यसमा मुलुकी फौजदारी कार्यविधि संहिता, २०७४ को दफा १४०(३) बमोजिम छलफलको प्रयोजनार्थ विशेष सरकारी वकिलको कार्यालयलाई सूचना दिई नियमानुसार पेश गर्नु भन्ने यस न्यायाधिकरणबाट मिति २०७६/०७/०६ मा भएको आदेश।
८. यसमा आन्तरिक राजस्व कार्यालय सिमराको प्रमुख कर अधिकृतले उद्योग विभागबाट २०६३ मा प्रकाशन गरेको Material consumption Norms Vol. 1 B.S. २०६३ को आधारमा अन्तिक कर निर्धारणको निर्णय गरेको र उक्त Norms मिसिल संलग्न रहेको नदेखिँदा उद्योग विभागबाट सो Material consumption Norms Vol. 1 B.S. २०६३ झिकाई पुरानो मुद्दा हुँदा अविलम्ब आदेश कार्यान्वयन गरी लगाउको मुद्दा साथै राखी नियमानुसार पेश गर्नु भन्ने यस न्यायाधिकरणबाट मिति २०७९/०५/२६ मा भएको आदेश।

९. प्रस्तुत मुद्दामा करदाताको तर्फबाट कानून व्यवसायी रहनु भएका अधिवक्ता श्री रमणकुमार कर्णले स्वास्थ्य उपचारको कारण देखाई पेशी स्थगनको निवेदन पठाएको देखिँदा प्रस्तुत मुद्दामा आज सुनुवाई गर्न मिलेन। प्रस्तुत मुद्दा करिब चार बर्ष पुरानो रहेको परिप्रेक्ष्यमा पुनरावेदक तर्फबाटका कानून व्यवसायी तथा प्रत्यर्थी तर्फबाट विशेष सरकारी वकीलको कार्यालय दुवै पक्षबाट १५ दिनभित्र लिखित बहसनोट पेश गर्न लगाई नियमानुसार पेश गर्नु भन्ने यस न्यायाधिकरणबाट मिति २०७९/१२/२० मा भएको आदेश।
१०. उद्योग विभागको Material consumption Norms B.S. 2063 ले उल्लेख गरेको व्यवस्था बाध्यकारी नभएकोले सोमा भएको नर्म्सलाई सबै उद्योगमा समानरूपमा लागु हुने नहुँदा सो नर्म्सलाई वेवास्ता गरी नियमानुसार पाउने भन्दा बढी जर्ति दावी गरी घटी उत्पादन देखाएकोले दावी गरेको बढी जर्तिलाई उल्लिखित दरकै आधारमा छड उत्पादन तथा बिक्री भएको मानी सो बिक्रीमा मुल्य अभिवृद्धि कर निर्धारण गर्ने गरी शुरु आन्तरिक राजस्व कार्यालय, सिमराबाट गरिएको आदेश र सोही आदेश सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशबाट निर्णय सर्वोच्च अदालतबाट ने.का.प. २०६६, नि.नं. ८१७३ मा प्रतिपादित सिद्धान्त समेतको आधारबाट त्रुटीपूर्ण रहेकोले बदर गरी पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको पुनरावेदक करदाताको तर्फबाट विद्वान अधिवक्ता श्री प्रेरणा उप्रेतीले मिति २०८०।०१।०४ मा पेश गरेको बहसनोट।
११. करदाताले उद्योग विभागको Material consumption Norms B.S. 2063 ले उल्लेख गरेको व्यवस्थालाई वेवास्ता गरी नियमानुसार पाउने भन्दा बढी जर्ति दावी गरी घटी उत्पादन देखाएकोले दावी गरेको बढी जर्तिलाई उल्लिखित दरकै आधारमा छड उत्पादन तथा बिक्री भएको मानी सो बिक्रीमा मुल्य अभिवृद्धि कर असुल गर्नुपर्ने तथा सोही अनुरूप अन्तःशुल्क सहितको मुल्यमा मुल्य अभिवृद्धि कर समेत असुल गर्नुपर्नेमा सो गरेको नदेखिएकोले सो समेतमा मुल्य अभिवृद्धि कर निर्धारण गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व कार्यालय, सिमराबाट भएको आदेश र सोही आदेशलाई सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट भएको निर्णय समेत मिलेकै देखिँदा सदर होस भन्ने समेत व्यहोराको प्रत्यर्थी कार्यालयको तर्फबाट विशेष सरकारी वकील कार्यालयका विद्वान सहायक न्यायाधिवक्ता श्री संगिता थोकरले मिति २०८०।०१।०५ मा पेश गरेको बहसनोट।

ठहर खण्ड

१२. नियम बमोजिम पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दामा पुनरावेदक करदाता साविक मारुती नन्दन रोलिङ्ग मिल्स प्रा.लि. हाल परिवर्तित शालीमार स्टील्स प्रा. लि. का तर्फबाट उपस्थित हुनुभएका विद्वान अधिवक्ताद्वय श्री रमणकुमार कर्ण तथा श्री प्रेरणा उप्रेतीले आन्तरिक राजस्व कार्यालय, सिमराबाट उद्योग विभागको Material consumption Norms

B.S. 2063 ले उल्लेख गरेको व्यवस्था बाध्यकारी नभएकोले सोमा भएको नर्म्सलाई सवै उद्योगमा समानरूपमा लागु नहुने हुँदाहुदै पनि सो नर्म्सलाई वेवास्ता गरी नियमानुसार पाउने भन्दा बढी जर्ति दावी गरी घटी उत्पादन देखाएकोले दावी गरेको बढी जर्तिलाई उल्लिखित दरकै आधारमा छड उत्पादन तथा बिक्री भएको मानी सो बिक्रीमा मुल्य अभिवृद्धि कर निर्धारण गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व कार्यालय, सिमराबाट भएको अन्तिम कर निर्धारण आदेश र सो आदेश सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट भएको निर्णय समेत त्रुटिपूर्ण रहेको हुँदा बदर गरी पाउँ भनी गर्नु भएको बहस सुनियो।

१३. प्रत्यर्थीहरूका तर्फबाट उपस्थित हुनुभएका विशेष सरकारी वकिलको कार्यालय, काठमाडौंका विद्वान सहायक न्यायाधिवक्ता श्री संगिता थोकरले आन्तरिक राजस्व कार्यालय, सिमराबाट भएको अन्तिम कर निर्धारण आदेश र सो आदेशलाई सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट भएको निर्णय समेत कानूनसम्मत रहेको हुँदा सो निर्णय सदर गरी पाउँ भनी गर्नुभएको बहस समेत सुनियो।

१४. पुनरावेदक करदाताका तर्फबाट लिइएका पुनरावेदन जिकिरहरू, दुवैतर्फबाट प्रस्तुत बहस बुदाँहरू एव् लिखित बहसनोट र मिसिल संलग्न कागज प्रमाणको अध्ययन गरी हेर्दा, आन्तरिक राजस्व कार्यालय, सिमराबाट करदाताको हकमा भएको अन्तिम कर निर्धारणको आदेश र सो आदेशलाई सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट भएको निर्णय मिलेको छ, छैन ? करदाताको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्ने हो वा होइन ? भन्ने विषयमा निर्णय दिनुपर्ने देखिन आयो।

१५. निर्णय तर्फ विचार गर्दा, पुनरावेदक करदाताले लिएको मुख्य पुनरावेदन जिकिर तीन प्रतिशत दृष्य जर्ति तथा ६ प्रतिशत अदृष्य जर्ति कायम गरी ९१ प्रतिशतको प्रतिलब्धीलाई मान्यता नदिइ गरिएको निर्णय त्रुटीपूर्ण रहेको भन्ने देखिन्छ। करदाताबाट उद्योग विभागको Material Consumption Norms Vol I B.S. २०६३ को मापदण्ड अनुसार छड उत्पादन हुनुपर्ने भनी आन्तरिक राजस्व कार्यालय सिमराबाट निर्णय भएको देखियो। करदाताको यसै विषयसंग सम्बन्धित आन्तरिक राजस्व कार्यालय सिमराबाट अन्तःशुल्क निर्धारण गरेको निर्णय समेत उपर करदाताको तर्फबाट परेको लगाउको आ.ब. २०६६/०६७ को अन्तःशुल्क (०७५-RB-००२८) को मुद्दामा आज यसै इजलासबाट शुरु निर्णय सदर हुने ठहरी फैसला भइसकेको हुँदा सो आधारमा समेत करदाताको मूल्य अभिवृद्धि कर तर्फको अन्तिम कर निर्धारण आदेश र सोही आदेशलाई सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट भएको निर्णय समेतलाई अन्यथा भन्न मिलेन।

१६. तसर्थ माथि विवेचित आधार एवं कारण समेतबाट करदाता साविक मारुती नन्दन रोलिङ्ग मिल्स प्रा.लि. (स्थायी लेखा नं. ३०००२०५९७) हाल परिवर्तित शालीमार स्टील्स प्रा.

लि. को आ. ब. २०६६/०६७ को मुल्य अभिवृद्धि कर तर्फ आन्तरिक राजस्व कार्यालय, सिमराबाट मिति २०७०/११/१२ मा भएको निर्णय र सोही निर्णय सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति २०७५/०२/१० मा भएको निर्णय समेत मिलेकै देखिंदा सदर हुने ठहर्छ। करदाताको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्दैन। अरु तपसिल बमोजिम गर्नु।

तपसिल खण्ड

१. फैसलाको प्रतिलिपी सहितको जानकारी विशेष सरकारी वकीलको कार्यालयलाई पठाईदिनु।
२. प्रस्तुत फैसलाको विद्युतीय प्रति सफ्टवेयरमा अपलोड गरी फैसलाको पीठमा जनाउनु।
३. सरोकारवाला पक्षले फैसलाको प्रतिलिपी माग गरेमा लाग्ने दस्तुर लिई नियमानुसार प्रतिलिपी दिनु।
४. प्रस्तुत पुनरावेदनको दायरीको लगत कट्टा गरी शुरु मिसिल आन्तरिक राजस्व कार्यालय, सिमरा पठाई दिनु।
५. प्रस्तुत मुद्दाको रेकर्ड मिसिल यस न्यायाधिकरणको अभिलेख शाखामा बुझाईदिनु।

टेकप्रसाद ढुङ्गाना
(अध्यक्ष)

उक्त रायमा मेरो सहमती छ।

बासुदेव खनाल
(लेखा सदस्य)

फैसला तयारीमा सहयोग गर्नुहुने:-

इजलास अधिकृत: श्री भिष्म भट्टराई

ईति सम्बत् २०८० साल जेष्ठ ८ गते रोज २ शुभम् -----

फैसला प्रमाणिकरण गर्ने:-

फैसला प्रमाणिकरण मिति:-

राजस्व न्यायाधिकरण काठमाडौंको छाप